

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.188/2015/4.szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a dr. Csontos és Társai Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Illés Attila József ügyvéd által képviselt felperesnek a Dr. Rácz József Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Rácz József ügyvéd által képviselt I.r., II.r. és III.r. alperesek ellen lízingdíj megfizetése iránt a Miskolci Törvényszéken 25.G.40.316/2011. számon indult és a Debreceni Ítéltábla Gf.III.30.584/2014/4. számú jogerős részítéletével befejezett perében a jogerős részítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős részítéletet - a felülvizsgálati kérelemmel érintett részében - hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek együttesen 127.000 (egyszázhuszonhétezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen a részítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából lényeges tényállás szerint a felperes mint lízingbeadó az I.r. alperes lízingbevevővel 2009. december 17-én zártvégű pénzügyi lízingszerződést kötött. A lízingtárgyak (L traktor és egy F lazító) vételárát 23.800.000 Ft + ÁFA-ban állapították meg, a futamidőt 21 negyedévben rögzítették. A szerződés 4.b. pontja szerint a lízingbeadót a szerződés azonnali hatályú felmondásának joga illeti meg a lízingbevevő súlyos szerződésszegése esetén. Ilyennek minősül a lízingbevevő részéről bármely kötelezettség elmulasztása, vagy annak az ÁSzF-ben meghatározott késedelemben történő teljesítése.

A II.r. és a III.r. alperesek 2009. december 17-én készfizető kezességvállalási megállapodást kötöttek a felperessel, amelyben vállalták az I.r. alperesnek a felperessel szemben fennálló, a lízingszerződésből eredő fizetési kötelezettségeinek a teljesítését.

A felperes 2010. október 5-én felmondta az I.r. alperessel kötött lízingszerződést arra hivatkozva, hogy az I.r. alperes nem tett eleget a szerződésből eredő fizetési kötelezettségének, egyúttal felhívta őt 29.758.773 Ft tartozása egy összegben történő megfizetésére és a lízingtárgyak felperes tulajdonába adására.

A felperes módosított keresetében az I.r. alperest mint adóst, a II. r. és a III.r. alpereseket mint kezeseket 8.738.440 Ft lízingdíj tartozás és járulékai megfizetésére kérte kötelezni.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Beszámítási kifogást is előterjesztettek.

Az elsőfokú bíróság ítéletével egyetemesen kötelezte az alpereseket 8.738.440 Ft és járulékai megfizetésére. Megítélése szerint az I.r. alperes 30 napos fizetési késedelembe esett, ezért a felperes a szerződés 4.b. pontja, valamint az ÁSZF 14.b. pontja alapján a szerződést jogosult volt azonnali hatállyal felmondani. A felperes számlákkal igazolta az I.r. alperes lejárt tartozásának összegét, amelyet a perben kirendelt igazságügyi szakértő is alátámasztott és az alperesek által felkért könyvvizsgáló véleménye sem kérdőjelezett meg. A II.r. és a III.r. alperesek mint készfizető kezesek a Ptk. 273. § (1) bekezdés alapján az I.r. alperessel egyetemesen kötelesek megfizetni a felperes felé fennálló tartozást.

Az alperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta: a felperesnek a 3.573.709 Ft kezelési költség, a 175.000 Ft intervenciós költség, az 50.000 Ft szakértői díj, 75.000 Ft tárolási díj és 115.150 Ft szállítási díj megfizetésére irányuló kereseti kérelmét elutasította. Az elsőfokú bíróságnak az alperesek beszámítási kifogása tárgyában hozott - elutasító - döntését eltérő indokolás mellett helybenhagyta. A lízingszerződés megszűnésével összefüggő további elszámolás tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A fellebbezés indokaira tekintettel azt állapította meg: az I.r. alperes az ÁSZF 12.a. pontja szerinti értesítési kötelezettségének eleget tett, amikor jelezte a felperesnek, hogy a lízingdíj fizetési kötelezettségét az esedékességkor nem, de a támogatás megérkezését követően nyomban teljesíti majd. Az I.r. alperes 2010. április 27-én írásban is kért fizetési halasztást a felperestől,

amely kérelmét a felperes 2010. május 7-én elutasította. A másodfokú bíróság értékelte továbbá a peres iratok közé becsatolt, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Földművelésügyi Igazgatósága által kiadott igazolásban írtakat, miszerint az I.r. alperes mezőgazdasági támogatással érintett földterületeit 2010. május 19-étől vis maiornak minősülő belvíz sújtotta. A másodfokú bíróság szerint mindezek alapján az alperesek a perben megalapozottan hivatkoztak arra, hogy a szerződés teljesítése során a felperes nem mutatott semmilyen együttműködési szándékot a szerződéses jogviszony fenntartása érdekében, a szerződés teljesítésének előmozdítása céljából nem működött együtt az I.r. alperessel, eljárása nem tekinthető jóhiszeműnek, és nem felel meg a tisztesség követelményének.

A felperes tudomással bírt arról, hogy az I.r. alperes nagyrészt a neki járó mezőgazdasági támogatásokból kívánja és tudja megfizetni a lízingdíjakat. A támogatások megléte és kiutalásuk időpontja a lízingszerződés megkötésekor lényeges körülmény volt, a kifizetés elhalasztását az I.r. alperes magatartásától független vis maior eseményt a felperesnek a Ptk. 4. § (1) bekezdése alapján figyelembe kellett volna vennie.

A felperesnek a szerződés azonnali hatályú felmondása megfelelt a perbeli szerződésben, illetve az ÁSZF-ben foglalt feltételeknek, ám az azonnali felmondás jogának gyakorlásával a felperes a szerződő feleket terhelő együttműködési kötelezettségét súlyosan megszegte, a szerződés módosításától való elzárkózásával aránytalanul súlyosabb érdeksérelmet okozott a vele szerződő félnek, ezért joggyakorlása rendeltetésellenesnek, és mint ilyen jogellenesnek minősül.

A jogerős részítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmében a felperes a jogerős részítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős részítélet a Ptk. 4. § (1) és (4) bekezdésébe ütköző módon jogszabálysértő. A másodfokú bíróság csak a felperes vonatkozásában vizsgálta, hogy eleget tett-e együttműködési kötelezettségének, az I. r. alperes tekintetében nem. Az I.r. alperes kötelezettsége lett volna a felperes tájékoztatása a szerződéskötéskor arra vonatkozóan, hogy a fizetőtervben foglaltak teljesítése nehézségekbe ütközhet és kérje, hogy más fizetési ütemezés kerüljön meghatározásra.

A jogerős részítélet azért is tévesen tartalmazza a felperes együttműködési szándékának hiányát, mert nem szab határt atekintetben, hogy a szerződő fél milyen mértékben köteles a másik szerződő fél érdekében a szerződésben foglaltaktól eltérni, illetve mikor mondhatta volna fel jogszerűen a szerződést.

Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős részítélet hatályában fenntartását kérték.

A Kúria a jogerős részítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és azt az abban hivatkozott indokok alapján nem találta jogszabálysértőnek.

A Kúriának a felülvizsgálati kérelem alapján kizárólag abban a kérdésben kellett állást foglalnia: a felperes a Ptk. 4. § (1) és (4) bekezdésébe ütköző módon mondta-e fel az alperesekkel megkötött szerződést 2010. október 5-én.

A Ptk. 4. § (1) bekezdése alapelvi szinten rögzíti, hogy a polgári jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a felek a jóhiszeműség és tisztesség követelményeinek megfelelően kölcsönösen együttműködve kötelesek eljárni. A 4. § (4) bekezdése egyebek mellett rögzíti, hogy - szigorúbb követelmények hiányában - a polgári jogi viszonyokban úgy kell eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Ezen elvek minden polgári jogviszonyra, így a szerződésekre is irányadóak. A Ptk. 277. § (4) és (5) bekezdései a szerződések teljesítése körében konkretizálja a hivatkozott alapelveket, amelyek szerint a felek a szerződés teljesítésében együttműködésre kötelesek; a felek a szerződés teljesítését érintő minden egyes körülményről kötelesek egymást tájékoztatni. A Ptk. hivatkozott rendelkezései azt a célt szolgálják, hogy az érvényesen létrejött szerződés a célját betölthesse és az alapján mindkét fél a vállalt kötelezettségeinek a másik fél felé eleget tudjon tenni.

A jelen perben azt kellett vizsgálni, hogy a szerződés létrejött-e, illetve teljesítése érdekében a peres felek minden lényeges körülményről tájékoztatták-e egymást, illetve hogy ezek alapján a felperes - az I.r. alperes késedelmes teljesítésére tekintettel - jogszerűen dönthetett-e a szerződés azonnali hatályú felmondásáról.

A Kúria - figyelemmel a felülvizsgálati kérelemben írtakra - hangsúlyozza a jogerős ítélet nem a fizetési ütemezés kialakítását (a fizetőtervben írtakat) róta a felperes terhére. Nem azt állapította meg - az alperesek hivatkozásával szemben -, hogy a fizetési ütemezés meghatározása során a felperes a nem volt figyelemmel a mezőgazdasági termelés sajátosságaira, hanem azt, hogy a felperes nem vette figyelembe a szerződéskötést követően bekövetkezett rendkívüli, előre nem látható körülményeket: a földalapú támogatások késedelmes kifizetését, illetve a bizonyítottan bekövetkezett és az I. r. alperesi földterületet sújtó vis maior mértékű belvízkárokat.

A felperes felülvizsgálati kérelmében nem vitatta ezen előre nem látható események bekövetkezését, azt, hogy azokról az I.r. alperes mind szóban, mind írásban tájékoztatta. Nem vonta kétsége azt sem, hogy tudott arról, miszerint az I.r. alperes fizetési kötelezettségeit a támogatásból kívánja teljesíteni. Nem hivatkozott arra és nem bizonyította, hogy nem a fent említett két

körülmény gátolta az I.r. alperest fizetési kötelezettsége időben történő teljesítésében. Ennek hiányában pedig a jogerős ítéletben írtak alapulvételével a Kúria nem találta jogszabálysértőnek a másodfokú bíróság azon jogi álláspontját, miszerint a felperes a Ptk. 4. § (1) bekezdése szerinti együttműködési kötelezettségét megszegte, amikor az ÁSZF 11.d) pontja nyújtotta lehetőséggel élve nem biztosított fizetési haladékot az I.r. alperes részére.

Szemben a felülvizsgálati kérelemben írtakkal a másodfokú bíróságnak nem kellett állást foglalnia abban a kérdésben, hogy hogyan alakul a felperes együttműködési kötelezettsége abban az esetben, ha az állami támogatások kifizetését befagyasztják. Erre ugyanis az adott tényállás mellett nem került sor, a bíróságoknak pedig mindig az adott tényállás alapján kell döntésüket meghozniuk, megindokolniuk.

Mindezek alapján a felperes részéről a konkrét perbeli esetben az lett volna a Ptk. 4. § (1) és (4) bekezdése szerinti elvárható és jogszerű magatartás, ha a szerződés felmondása helyett fizetési haladékot biztosít az I.r. alperesnek.

A Kúria mindezekre figyelemmel nem találta megállapíthatónak a felülvizsgálati kérelemben írt jogszabálysértést, ezért a jogerős részítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperesek - figyelemmel a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdéseire - felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

Budapest, 2015. október 27.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó bíró, Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. bíró

A kiadmány hitelül:

/Seres Józsefné/
bírósági tisztviselő